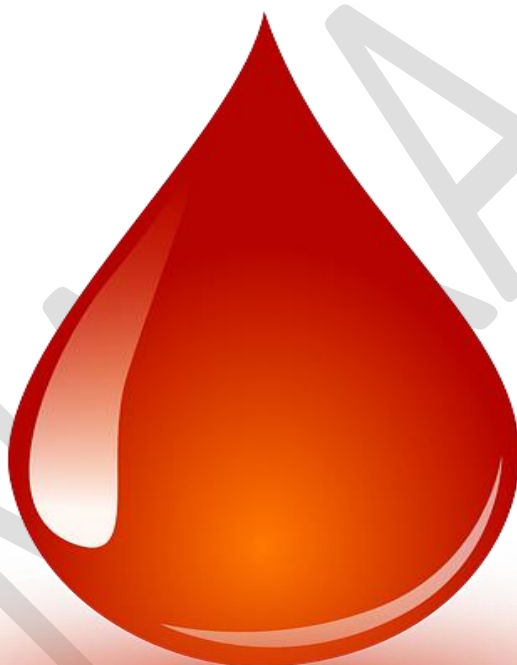

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΓΓΙΣΗ ΑΙΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ

Γ.Ν.Α ΚΑΤ

ΤΜΗΜΑ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ

ΜΑΙΟΣ 2025

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: ΤΙΛΙΔΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ: ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ MSc

ΕΓΚΡΙΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ: ΑΠ 12710/26-05-2025

ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΗ: ΑΠ 17134/10-07-2025

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΜΕΤΑΓΓΙΣΗ

1. Παραλαβή μονάδας αίματος από την Αιμοδοσία.

Στην μονάδα αίματος αναγράφεται:

- η ομάδα ABO – RHESUS και ο φαινότυπος
- η ημερομηνία λήξης του ασκού
- το είδος του παραγώγου (RBC, FFP, PLT), αν είναι λευκαφαιρεμένα ή κοινά
- ο ιολογικός έλεγχος

2. Πάνω στον ασκό τοποθετείται ετικέτα συμβατότητας και στη συνέχεια παραδίδεται αποκλειστικά σε γιατρό, νοσηλεύτη ή βοηθό νοσηλεύτη, αφού προσκομιστεί το ειδικό έντυπο «ΑΙΤΗΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΙΜΑΤΟΣ». Μαζί με την μονάδα αίματος, δίνεται από τον υπάλληλο της αιμοδοσίας μία ειδική συσκευή μετάγγισης αίματος και **μία ακόμη ετικέτα συμβατότητας**. Στο έντυπο χορήγησης αίματος, αναγράφεται το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο του ασθενούς, αριθμός μητρώου και η κλινική. Η ετικέτα συμβατότητας επιβεβαιώνει πως η συγκεκριμένη μονάδα αίματος με τον μοναδικό αριθμό ασκού, είναι συγκεκριμένης ομάδας αίματος, η οποία είναι συμβατή να μεταγγισθεί στον συγκεκριμένο ασθενή (πλήρες ονοματεπώνυμο, αριθμός μητρώου, ομάδα αίματος, κλινική). Τέλος αναγράφεται η ημερομηνία και η ηλεκτρονική υπογραφή του τεχνολόγου της Αιμοδοσίας και αυτού που παραλαμβάνει την μονάδα.

- Ο παραλήπτης λαμβάνει μία μονάδα αίματος για έναν ασθενή κάθε φορά. Ο παραλήπτης ελέγχει την ομάδα αίματος του ασκού και όλα τα αναγραφόμενα στην ετικέτα συμβατότητας, στοιχεία του ασθενή, καθώς και την ημερομηνία λήξης του ασκού.
- **ΠΡΟΣΟΧΗ!** Δεν παραλαμβάνουμε αίμα από την αιμοδοσία, αν δεν βεβαιωθούμε ότι ο ασθενής είναι απύρετος.
- Ταυτοποίηση του ασθενούς και ενημέρωση του σχετικά με τη διαδικασία. Ο ασθενής μπορεί να αρνηθεί οποιαδήποτε μετάγγιση για θρησκευτικούς λόγους.

3. Το προϊόν μεταγγίζεται αμέσως. Σε περίπτωση που η μετάγγιση καθυστερεί περισσότερο από 1/2ώρα, επιστρέφεται στην αιμοδοσία.

Ουδέποτε διατηρείται σε ψυγεία του νοσηλευτικού τμήματος.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΜΕΤΑΓΓΙΣΗΣ ΑΙΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

- Τα Συμπυκνωμένα Ερυθρά (**Σ.Ε**) και το Φρέσκο Κατεψυγμένο Πλάσμα (**FFP**) χορηγούνται με ειδική συσκευή που διαθέτει φίλτρο. Προηγείται καλή ανακίνηση. Τα Αιμοπετάλια μπορούν να χορηγηθούν και με την απλή συσκευή έγχυσης φυσιολογικού ορού. Τα αιμοπετάλια πρέπει να χορηγούνται **πάντα** με νέα συσκευή μετάγγισης, γιατί παγιδεύονται στο χρησιμοποιημένο φίλτρο.
- Το σύστημα της μετάγγισης αντικαθίσταται κάθε φορά που πρόκειται να χορηγηθεί διαφορετικό παράγωγο.
- Εφαρμογή αυστηρά άσηπτων συνθηκών κατά τους χειρισμούς σύνδεσης της μονάδας αίματος ή των παραγώγων με τη συσκευή μετάγγισης για αποφυγή επιμόλυνσης του αίματος.
- Ενημέρωση του ασθενή για τη διαδικασία της μετάγγισης και για τις πιθανές ανεπιθύμητες αντιδράσεις.
- Οι ασκοί αίματος δε χρειάζονται αεραγωγό διότι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος επιμόλυνσης του αίματος.
- Φάρμακα ή διαλύματα **δεν πρέπει ποτέ** να προστίθενται στο αίμα ή να χορηγούνται ταυτόχρονα.
- Διάλυμα Ringer's και άλλα ηλεκτρολυτικά διαλύματα **δεν πρέπει ποτέ** να χορηγούνται ταυτόχρονα με παράγωγα αίματος.
- Το **μόνο** διάλυμα συμβατό με μετάγγιση είναι ο χλωρονατριούχος φυσιολογικός ορός (N/S 0,9%).
- Οι βελόνες και οι ενδοφλέβιοι καθετήρες που θα χρησιμοποιηθούν μπορεί να είναι μέχρι και N024G, αλλά το συνιστώμενο μέγεθος είναι 18 ή 19 G
- Αν η καταλληλότητα οποιοδήποτε παράγωγου κατά την οπτική εξέταση είναι αμφίβολη (πήγματα, αιμολυμμένος ασκός) επιστρέφεται στην τράπεζα αίματος για περαιτέρω εξέταση.
- Ο θεράπων ή ο εφημερεύων ιατρός ,ελέγχει όλα τα στοιχεία του ασθενούς που αναγράφονται στην ετικέτα συμβατότητας, υπογράφει πριν την μετάγγιση στο έντυπο παρακολούθησης μετάγγισης του ΟΔΙΠΥ, πάνω στο οποίο τοποθετείται η δεύτερη ετικέτα συμβατότητας. Ο νοσηλευτής που πραγματοποιεί την μετάγγιση υπογράφει επίσης στο έντυπο του ΟΔΙΠΥ. Ο ιατρός βρίσκεται οπωσδήποτε **δίπλα από τον ασθενή** κατά την χορήγηση του αίματος και παραμένει τα **πρώτα 15 λεπτά** της μετάγγισης, προκειμένου να επέμβει εγκαίρως σε τυχόν εμφανιζόμενη επιπλοκή.
- Δεν ξεχνάμε **ΠΟΤΕ** το τρίπτυχο: Μετάγγιση του **ΣΩΣΤΟΥ** αίματος, στον **ΣΩΣΤΟ** ασθενή, με τους **ΣΩΣΤΟΥΣ** χειρισμούς.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΓΓΙΣΗ

- Προετοιμασία της θέσης έγχυσης: Επιλογή μεγάλης λειτουργικής φλέβας, πολύ καλή αντισηψία του δέρματος και διατήρηση της βατότητας της φλέβας με N/S 0,9% iv και μετά το τέλος της μετάγγισης για αντιμετώπιση πιθανής αντίδρασης.
 - Αρχική αργή έγχυση 2ml/λεπτό και στενή παρακολούθηση για τα πρώτα 15-30 λεπτά. Επί απουσίας αντιδράσεων η έγχυση επιταχύνεται:
1. Σε 90' - 120' για 1 μονάδα συμπυκνωμένα ερυθρά (ΣΕ)
 2. Σε 20' - 60' για αιμοπετάλια (ΑΜΠ)
 3. Σε 30' για το πλάσμα (FFP) ανάλογα με τη συνολική ποσότητα

Χορήγηση με βραδύτερο ρυθμό για:

- Ηλικιωμένους ασθενείς.
- Βρέφη ή πολύ μικρά παιδιά.
- Άτομα με καρδιακό ή αναπνευστικό πρόβλημα.

Παρακολούθηση ασθενούς και έλεγχος ζωτικών σημείων τουλάχιστον για 1ώρα μετά το τέλος της μετάγγισης

Καταγραφή της ώρας έναρξης και λήξης χορήγησης κάθε μεταγγιζόμενης μονάδας.

Καταγραφή στο διάγραμμα του ασθενούς τη μετάγγιση και ενημέρωση της κάρτας νοσηλείας του με:

- Ημερομηνία, ώρα και ρυθμός χορήγησης
- Χορηγούμενη ποσότητα αίματος, παραγώγων
- Τον αριθμό της μονάδας αίματος και την ομάδα αίματος
- Οποιοδήποτε συμβάν κατά τη μετάγγιση
- Καταγράφονται τα συμπτώματα και οι ενέργειες που έγιναν
- Τα ζωτικά σημεία σε όλες τις φάσεις της μετάγγισης.

Κρατάμε τους άδειους ασκούς και τις συσκευές στην κλινική μέχρι να ολοκληρωθεί με επιτυχία η μετάγγιση και μετά απορρίπτονται στα μολυσματικά υλικά

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΩΝ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΓΓΙΣΗ

1. Πυρετός άνω $>38^{\circ}\text{C}$.
2. Ρίγος.
3. Κνίδωση ή εξάνθημα.
4. Δύσπνοια.
5. Προκάρδιο ή άλλο άλγος.
6. Ναυτία, έμετος.
7. Μεταβολή της αρτηριακής πίεσης.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

1. **Άμεση διακοπή της μετάγγισης.**
2. Διατήρηση της φλέβας με N/S 0,9%.
3. Λήψη ζωτικών σημείων.
4. Άμεση ειδοποίηση του θεράποντος ιατρού και ενημέρωση της αιμοδοσίας.
5. Επανέλεγχος των στοιχείων ασθενούς και ασκού.
6. Θεραπεία ανάλογα με τα συμπτώματα βάση των ιατρικών οδηγιών.
7. Λήψη δείγματος αίματος, αιμοκαλλιέργειας και γενικής ούρων του ασθενή.
8. Ο ασκός, τα δείγματα αίματος του ασθενή (γενική αίματος και πήγμα) ,για επιβεβαίωση ομάδας και Rhesus και το δελτίο αναφοράς αντιδράσεων στέλνονται στην αιμοδοσία μαζί με το δελτίο του ΟΔΙΠΥ αντίδρασης από την μετάγγιση, υπογεγραμμένο από τον ιατρό.
9. Ενημέρωση φύλλου νοσηλείας.

ΠΗΓΕΣ:

1. ekea.gov.gr (ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ)
2. eae.gr (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ)

ΜΑΚΑΤ

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

ΑΡ.ΜΗΤΡΩΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ:

ΚΛΙΝΙΚΗ/ΤΜΗΜΑ:

ΑΡ.ΘΑΛΑΜΟΥ:

ΚΛΙΝΗ:

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΜΕΤΑΓΤΙΣΗΣ ΑΙΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΘΕΝΟΥΣ											
Επώνυμο:						Όνομα:			Πατρώνυμο:		
Ημερομηνία Γέννησης:						Ηλικία:					
Ημερομηνία εισαγωγής:											
ΠΡΟΣΟΧΗ ΑΛΛΕΡΓΙΑ:						ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΧΟΡΗΓΗΣΗ:					
ΟΜΑΔΑ ΑΙΜΑΤΟΣ:		Rh:		Προγραμματισμένη μετάγγιση: ☐				Επείγουσα μετάγγιση: ☐			
Προηγούμενες μεταγγίσεις: ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐						Εάν ναι ημερομηνία:					
Τρόπος αιμάτος από όπου προήλθε:											
ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΓΤΙΣΗΣ:				☐ ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΑ ΕΡΥΘΡΑ		☐ ΠΛΑΣΜΑ (FFP)		☐ ΑΙΜΟΠΕΤΑΛΙΑ (PLT)		☐ ΟΛΙΚΟ ΑΙΜΑ	
Ποσότητα: ml											
Τύπος / μέγεθος καθετήρα:				Χρήση συσκευής μετάγγισης με φίλτρο: ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐							
☐ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΣΘΕΝΗ				☐ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΣΚΟΥ							
Ώρα Έναρξης:				Ώρα λήξης:							
		ΠΡΟ ΜΕΤΑΓΤΙΣΗΣ		15 ΛΕΠΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΓΤΙΣΗΣ		ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΓΤΙΣΗΣ				ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΕΡΑΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΓΤΙΣΗΣ	
						ΩΡΑ:		ΩΡΑ:		ΩΡΑ:	
ΣΩΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ											
ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ											
ΣΦΥΣΕΙΣ											
ΑΝΑΠΝΟΕΣ											
ΑΡΤΗΡ. ΠΙΕΣΗ											
ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ											
ΕΜΕΤΟΣ											
ΝΑΥΤΙΑ											
ΔΥΣΠΝΟΙΑ											
ΔΥΣΦΟΡΙΑ											
ΡΙΓΟΣ											
ΠΥΡΕΤΟΣ											
ΕΡΥΘΗΜΑ/ΕΞΑΝΘΗΜΑ											
ΚΝΗΣΜΟΣ											
ΑΛΓΟΣ (ΚΟΙΛΙΑΚΟΉ ΘΩΡΑΚΙΚΟ)											
ΑΛΛΟ:											
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:											
ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΓΤΙΣΗ (Όνομ/σια, δόση, οδός, ώρα, ονομ/μο)											
ΟΝΟΜ/ΜΟ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ:											

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

ΑΡ.ΜΗΤΡΩΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ:

ΚΛΙΝΙΚΗ/ΤΜΗΜΑ

ΑΡ.ΘΑΛΑΜΟΥ: ΚΛΙΝΗ:

ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΩΝ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΓΠΣΗ ΑΙΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΘΕΝΟΥΣ				
Επώνυμο:	Όνομα:	Πατρώνυμο:		
Ημερομηνία Γέννησης:	Ηλικία:			
Ημερομηνία εισαγωγής:				
ΠΡΟΣΟΧΗ ΑΛΛΕΡΓΙΑ: ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΧΟΡΗΓΗΣΗ:				
ΜΕΤΑΓΠΣΘΕΝ ΑΙΜΑ Ή ΠΡΟΙΟΝ ΑΙΜΑΤΟΣ				
Ολικό αίμα ☐	Ερυθρά ☐	Αιμοπετάλια ☐	Πλάσμα ☐	Άλλο ☐
Ημερομηνία μετάγγισης:	Ώρα:	Ώρα έναρξης αντίδρασης:		
Ποσότητα μετάγγισης:	ml	Αριθμός Μονάδας:		
ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ				
ΣΗΜΕΙΑ	ΠΡΙΝ ΤΗ ΜΕΤΑΓΠΣΗ	ΜΕΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΓΠΣΗ	ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ	
Θερμοκρασία:			Δυσφορία ☐	Ρίγος ☐
Αρτηρ. Πίεση (mmHg):			Πυρετός ☐	Εμετός ☐
Σφίξεις (/min):			Ερύθημα ☐	Ναυτία ☐
Αιμοσφαιρινουρία:			Κνησμός ☐	Ίκτερος ☐
			Εξάνθημα ☐	Απώλεια ούρων ☐
			Δύσπνοια ☐	Απώλεια κοπράνων ☐
			Οσφυαλγία ☐	Απώλεια συνείδησης ☐
			Θωρακικό ή κοιλιακό άλγος ☐	
ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ				
ΒΑΘΜΟΣ	ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ	ΣΗΜΕΙΑ	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ	
ΒΑΘΜΟΣ I ΟΧΙ ΣΟΒΑΡΗ	Μόνο εξάνθημα ☐	Θερμοκρασία: Αρτηρ. Πίεση: mmHg Σφίξεις: /min Αιμοσφαιρινουρία:	1. Διακοπή μετάγγισης 2. Χορήγηση αντισταμινικών 3. Αν δεν αντιδράσει στα παραπάνω, εφαρμόζονται οι οδηγίες του βαθμού II	
ΒΑΘΜΟΣ II ΣΟΒΑΡΗ	Ρίγη ☐ Πυρετός ☐ Ανησυχία ☐ Ταχυσφυγμία ☐	Θερμοκρασία: Αρτηρ. Πίεση: mmHg Σφίξεις: /min Αιμοσφαιρινουρία:	1. Διακοπή μετάγγισης. Διατήρηση ανοχτής φλέβας, έγχυση φυσιολογικού ορού 2. Λήψη δείγματος ούρων και έλεγχος ελεύθερης Hb. Λήψη νέου δείγματος αίματος και αποστολή του μαζί με την μεταγignoθείσα μονάδα στην αιμοδοσία 3. Χορήγηση αντυπρετικών 4. Εάν οι εργαστηριακές εξετάσεις είναι θετικές, γίνεται προφυλακτική θεραπεία όπως στο βαθμό IV	
ΒΑΘΜΟΣ III ΑΜΕΣΗ ΑΓΓΕΙΑ ΤΗΣ ΣΩΗΣ	Οξύ άλγος στην οσφή ☐ Κοιλιακό άλγος ☐ Θωρακικό άλγος ☐ Πτώση της ΑΠ ☐ Ολιγουρία ☐ Αιμορραγία ☐	Θερμοκρασία: Αρτηρ. Πίεση: mmHg Σφίξεις: /min Αιμοσφαιρινουρία:	1. Διακοπή μετάγγισης. Διατήρηση ανοχτής φλέβας, έγχυση φυσιολογικού ορού 2. Λήψη δείγματος ούρων και έλεγχος ελεύθερης Hb. Λήψη νέου δείγματος αίματος και αποστολή του μαζί με την μεταγignoθείσα μονάδα στην αιμοδοσία 3. Χορήγηση αντυπρετικών 4. Εάν οι εργαστηριακές εξετάσεις είναι θετικές, γίνεται προφυλακτική θεραπεία όπως στο βαθμό IV	
ΒΑΘΜΟΣ IV ΘΑΝΑΤΟΣ	Shock ☐ Απώλεια ούρων ☐ Απώλεια κοπράνων ☐ Απώλεια συνείδησης ☐	Θερμοκρασία: Αρτηρ. Πίεση: mmHg Σφίξεις: /min Αιμοσφαιρινουρία:	1. Ότι στους βαθμούς I και II 2. Διατήρηση της πίεσης του αίματος 3. Συννενοση με την Αιμοδοσία/ τη ΜΕΘ/ τη Μονάδα Τεχνητού Νεφρού	
ΠΡΟΣΟΧΗ: Αποστέλλεται στην αιμοδοσία τη μονάδα του μεταγγιζόμενου αίματος / προϊόντος, φυλάδινα νενικής αίματος και δέκνη σε πάνω από τον ασθενή.		ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΚΑΙ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ	
ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΑΡΑΔΙΔΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ				